

**DET EUROPÆISKE RÅD
STOCKHOLM**

**FORMANDSKABETS
KONKLUSIONER**

den 23. - 24. marts 2001

1. Det Europæiske Råd holdt sit første årlige forårsmøde om økonomiske og social- og arbejdsmarkedspolitiske spørgsmål den 23. og 24. marts i Stockholm. Ved mødets start fandt der en udveksling af synspunkter sted med formanden for Europa-Parlamentet Nicole Fontaine om de vigtigste emner for drøftelserne.

DEL I

I. STOCKHOLM-PRIORITETERNE - FULD BESKÆFTIGELSE I ET KONKURRENCEDYGTIGT EU

2. Det Europæiske Råd i Stockholm fokuserede på spørgsmålet om, hvordan man kan modernisere den europæiske model og nå EU's strategiske mål for det næste tiår som besluttet i Lissabon: *at blive den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe en holdbar økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed*. Der var fuld enighed om, at økonomiske reformer, beskæftigelsespolitik og social- og arbejdsmarkedspolitik er gensidigt forstærkende. De beslutninger, der træffes, skal gennemføres hurtigt, og der skal gives nye impulser til områder, hvor der kun er sket få fremskridt. Den åbne koordinationsmetode blev fremhævet som et væsentligt instrument til at gøre fremskridt under behørig hensyntagen til nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.
3. Det Europæiske Råd i Stockholm
 - drøftede den demografiske udfordring, der ligger i en aldrende befolkning, hvor personer i den arbejdsdygtige alder udgør en stadig mindre del
 - drøftede, hvordan man kan skabe flere og bedre job, fremskynde økonomiske reformer, modernisere den europæiske sociale model og udnytte ny teknologi
 - fastlagde en strategi for de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker med henblik på at opnå vedvarende vækst og stabile makroøkonomiske betingelser
 - besluttede at forbedre procedurerne, således at Det Europæiske Råds forårsmøde bliver det centrale punkt i en årlig gennemgang af økonomiske og social- og arbejdsmarkedspolitiske spørgsmål. I den forbindelse vil Det Europæiske Råd i Göteborg i juni i denne gennemgang tage hensyn til det mål om holdbarhed, som der er almindelig enighed om
 - besluttede at udvikle metoder og midler til aktivt at inddrage kandidatlandene i målsætningerne og procedurerne for Lissabon-strategien.

II. DEN GENERELLE BAGGRUND

Det økonomiske perspektiv

4. EU's økonomiske resultater er blevet betydeligt bedre i løbet af de seneste år. EU havde en økonomisk vækst på ca. 3,5 % i 2000, der var det fjerde år i træk med opsving, og der blev skabt 2,5 mio. job. Over to tredjedele af de nye job varetages af kvinder. Arbejdsløsheden er faldet til det laveste niveau siden 1991. Dette viser, at reformbestræbelserne i EU har givet resultat. Udvidelsen vil skabe nye muligheder for vækst og beskæftigelse både i kandidatlandene og i medlemsstaterne.
5. Det internationale økonomiske klima er for nylig blevet mindre gunstigt. De økonomiske nøgletal i EU er dog fortsat sunde. Prisstabiliteten er blevet opretholdt, og sunde offentlige finanser er blevet genoprettet. EU kan derfor i højere grad basere sig på sine egne kræfter. En beslutsom gennemførelse af reformer og en afbalanceret makroøkonomisk politiksammensætning bør gøre det muligt fortsat at opnå en vækst på omkring 3% på mellemlang sigt. Dette er en forudsætning for at opfylde de beskæftigelsesmål, der blev sat i Lissabon, og for at tage de fremtidige demografiske udfordringer op. Tiden er ikke inde til at stille sig tilfreds med de opnåede resultater.
6. Om 282 dage indføres der eurosedler og -mønter. Fordelene ved den monetære union vil blive mere synlige - et vigtigt symbol på større økonomisk integration. Det Europæiske Råd opfordrer indtrængende regeringer, banker og virksomheder til at afslutte deres forberedelser med henblik på at sikre den bedst mulige overgang til den nye valuta.

Den demografiske udfordring

7. Antallet af pensionister vil stige hurtigt, medens den andel af befolkningen, der er i den arbejdsdygtige alder, begynder at falde i 2010. Dette vil føre til et betydeligt pres på de sociale sikringsordninger, navnlig pensionerne, sundhedssektoren og ældreplejen. EU og medlemsstaterne handler nu ved at definere nye strategier på de politikområder, der er omhandlet nedenfor. Det kommende tiår giver mulighed for at tage den demografiske udfordring op ved at øge beskæftigelsesfrekvensen, nedbringe den offentlige gæld og tilpasse de sociale sikringssystemer, herunder pensionssystemerne.

III. FLERE OG BEDRE JOB

Mod fuld beskæftigelse

8. EU og medlemsstaterne har fuldt ud tilsluttet sig målet om fuld beskæftigelse og ser det som en vigtig måde at tage udfordringen med befolkningens aldring op på. De gennemsnitlige mål for beskæftigelsesfrekvensen på EU-plan, der skal være opfyldt senest i 2010, betyder, at der skal ske regelmæssige fremskridt i denne periode. En øget beskæftigelsesfrekvens kræver aktive beskæftigelsespolitikker som fastsat i den europæiske beskæftigelsesstrategi, hvis gennemførelse bør styrkes.

9. Det Europæiske Råd

- er enigt om at fastsætte midlertidige mål for beskæftigelsesfrekvensen i hele EU for januar 2005 på 67% i alt og 57% for kvinder og opfordrer derfor medlemsstaterne til i deres nationale beskæftigelsesplaner at fastsætte midlertidige beskæftigelsesmål, der tager behørigt hensyn til særlige nationale og regionale forhold;
- er enigt om at fastsætte et EU-mål for forøgelse af den gennemsnitlige beskæftigelsesfrekvens i EU blandt ældre kvinder og mænd (55-64-årige) til 50% senest i 2010;
- opfordrer Rådet og Kommissionen til i fællesskab inden Det Europæiske Råds forårsmøde i 2002 at aflægge rapport om, hvordan man kan øge erhvervsfrekvensen og fremme aktiv aldring. Rapporten bør især behandle nødvendigheden af at begrænse flaskehalse på arbejdsmarkedet samt begrænse uformel økonomi og negative incitamenter i skattesystemerne og de sociale systemer, der gør, at mænd og kvinder undlader at tage arbejde;
- opfordrer Rådet og Kommissionen til at udarbejde indikatorer for mulighederne for pasning af børn og andre afhængige pårørende samt for familieydelssystemer senest i 2002.

Uddannelse, erhvervsuddannelse og kvalifikationer

10. Forbedring af grundlæggende kvalifikationer, især kvalifikationer på IT-området og det digitale område, er en af de vigtigste prioriteter for at gøre EU til den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden. Denne prioritet omfatter uddannelsespolitikker og livslang læring samt overvindelse af den nuværende mangel på rekruttering af videnskabelig og teknisk arbejdskraft.
11. En videnbaseret økonomi kræver en stærk almen uddannelse med henblik på yderligere at støtte arbejdskraftens mobilitet og livslang læring. Rådet og Kommissionen vil forelægge en rapport på Det Europæiske Råds forårsmøde i 2002, der indeholder et detaljeret arbejdsprogram om opfølgningen af målene for uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne, herunder en vurdering af opfyldelsen af målene inden for rammerne af den åbne koordinationsmetode og i et globalt perspektiv; opmærksomheden skal især rettes mod metoder og midler til at tilskynde unge, navnlig kvinder, til at tage videnskabelige og tekniske uddannelser samt til at sikre rekruttering på lang sigt af kvalificerede lærere på disse områder.

Arbejdskraftens mobilitet på nye åbne europæiske arbejdsmarkeder

12. Modernisering af arbejdsmarkedet og arbejdsmarkedets mobilitet bør fremmes med henblik på at opnå større tilpasningsevne over for forandringer ved at nedbryde de eksisterende barrierer.
13. Med henblik herpå
 - bør henstillingen om mobilitet for studerende, personer under erhvervsuddannelse, unge volontører, lærere og undervisere vedtages senest i juni 2001, og medlemsstaterne bør sideløbende hermed iværksætte handlingsplanen vedrørende mobilitet;

- vil Kommissionen arbejde sammen med nationale og lokale myndigheder, arbejdsformidlinger og andre relevante aktører med henblik på inden årets udgang at vurdere, om det er muligt at oprette et samlet europæisk websted med information om mobilitet, navnlig ved at give arbejdsformidlingerne en EU-dækkende database vedrørende job, curricula vitae og uddannelsesmuligheder.
14. Desuden vil der på Det Europæiske Råd i Laeken i 2001 finde en indgående drøftelse sted om indvandring, migration og asyl som led i opfølgningen af Det Europæiske Råd i Tammerfors. I den forbindelse skal der tages behørigt hensyn til situationen for tredjelandsstatsborgere, der lovligt opholder sig i EU.
15. Kommissionen vil oprette en taskforce på højt niveau for kvalifikationer og mobilitet, der trækker på ekspertise i erhvervslivet, i uddannelsessektoren og hos arbejdsmarkedets parter, og som skal undersøge karakteristika ved og barrierer for det europæiske arbejdsmarked under særlig hensyntagen til behovet for IKT-kvalifikationer. På dette grundlag har Kommissionen til hensigt på Det Europæiske Råds forårsmøde i 2002 at forelægge en handlingsplan om udvikling og åbning af nye europæiske arbejdsmarkeder samt specifikke forslag til en mere ensartet, gennemsigtig og fleksibel ordning for anerkendelse af kvalifikationer og studieperioder samt et forslag om mulighederne for at overføre tillægspensioner, uden at dette i øvrigt anfægter sammenhængen i medlemsstaternes skattesystemer.

IV. FREMSKYNDELSE AF ØKONOMISKE REFORMER

Udnyttelse af det indre markeds potentiale

16. Velfungerende markeder er af afgørende betydning for at øge fordelene for forbrugerne og skabe et iværksætttermiljø. De positive resultater af tidligere reformer med faldende omkostninger og bedre produktudvalg og -kvalitet er et stærkt incitament til yderligere fremskridt. Oprettelse af et effektivt fungerende indre marked for tjenesteydelser er en af Europas højeste prioriteter. I den forbindelse er det vigtigt at sikre, at der tages behørigt hensyn til den særlige situation for tjenesteydelser af almindelig interesse i overensstemmelse med retningslinjerne i den erklæring, der blev godkendt af Det Europæiske Råd i Nice, herunder forsyningspligt, sikkerhed samt stabile og sikre forsyninger. Det Europæiske Råd opfordrer Rådet og Kommissionen til at gennemføre disse retningslinjer. Dette skal yderligere ledsages af en ramme for udvikling af effektive grænseoverskridende markeder, der støttes af en passende infrastrukturkapacitet.
17. Det Europæiske Råd, der tager hensyn til alle ovennævnte faktorer,
- opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at prioritere gennemførelsen af direktiverne om det indre marked i den nationale lovgivning højt, således at der på Det Europæiske Råds forårsmøde i 2002 som et foreløbigt mål er blevet gennemført 98,5% af direktiverne;
 - hilser med tilfredshed, at Kommissionen agter at forelægge et forslag i 2002 med henblik på at fjerne de hindringer, der er konstateret på det indre marked for tjenesteydelser, på grundlag af den igangværende evaluering af disse hindringer;

- noterer sig Kommissionens forslag vedrørende gas og elektricitet og anmoder Rådet om at drøfte disse snarest muligt. Rådet tilslutter sig målet om åbning af markederne i disse sektorer, idet der tages hensyn til kravet om at opfylde brugernes behov og nødvendigheden af gennemsigtighed på markedet ved hjælp af passende regulerende instrumenter. Spørgsmålet om tidsplaner for el- og gasmarkederne vil blive drøftet med henblik på at gennemføre målet om åbning af markederne i disse sektorer snarest muligt. Kommissionen anmodes om at vurdere situationen i disse sektorer i den rapport, der skal forelægges for Det Europæiske Råd i foråret 2002, således at der kan tages yderligere skridt. Kommissionen vil sikre, at traktatens bestemmelser, især artikel 85 og 86, overholdes fuldt ud, og at gennemførelsen af disse afgørelser ikke vil skabe nogen konkurrenceforvridning. På dette grundlag vil Kommissionen ligeledes sikre, at de virksomheder, som stadig har en monopolsituation på deres nationale marked, ikke profiterer urimeligt af denne situation;
- bekræfter på ny, at det har til hensigt at oprette et fælles europæisk luftrum, og forventer at gøre yderligere fremskridt på dette punkt inden Det Europæiske Råd i Göteborg i juni;
- noterer sig, at Kommissionen senest i juni 2001 agter at forelægge et samlet forslag om revision af reglerne for slot-tildeling i lufthavne;
- noterer sig, at Kommissionen senest i december 2001 agter at forelægge anden pakke af foranstaltninger vedrørende åbning af de indenlandske jernbanemarkeder for godstransport og passagerbefordring;
- opfordrer indtrængende Rådet til, på grundlag af det arbejde, der allerede er gjort for at nå målene i Lissabon-konklusionerne, at nå til enighed om en fælles holdning og sammen med Europa-Parlamentet inden udgangen af 2001 at vedtage direktivet om posttjenester.
- Kommissionen vil i samarbejde med alle relevante organer forelægge en strategi for forenkling af og kvalitet i lovgivningen inden udgangen af 2001.

Finansielle tjenesteydelser og risikovillig kapital

18. Det er af største betydning, at handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser gennemføres hurtigt. Lovgivningsprocessen må derfor fremskyndes. Reguleringen af værdipapirmarkederne skal være tilstrækkelig fleksibel til at kunne imødekomme markedsudviklinger, idet der tages hensyn til behovet for gennemsigtighed og retssikkerhed. Desuden er det nødvendigt at støtte investering og innovation ved yderligere tilførsel af risikovillig kapital.
19. Det Europæiske Råd
 - godkender resolutionen om en mere effektiv regulering af værdipapirmarkederne (jf. bilag I) og finder, at den udgør et godt grundlag for et effektivt samarbejde mellem Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet på dette område;

- henstiller, at handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser er fuldt gennemført senest i 2005, idet alle berørte parter gør alt, hvad de kan, for at der kan blive etableret et integreret marked for værdipapirer inden udgangen af 2003 ved at prioritere den lovgivning om værdipapirmarkeder, som er fastsat i handlingsplanen, herunder de skridt, der blev godkendt i rapporten fra Vismandsudvalget om regulering af de europæiske værdipapirmarkeder;
- godkender målet om etablering af et velfungerende marked for risikovillig kapital senest i 2003 ved gennemførelse af handlingsplanen for risikovillig kapital.

Fremme af effektiv konkurrence

20. Niveauet for statsstøtte i Den Europæiske Union skal nedsættes og systemet gøres mere gennemsigtigt.
21. Med henblik herpå
 - opfordres Rådet og Europa-Parlamentet til at vedtage regler for offentlige indkøb inden årets udgang;
 - bør medlemsstaternes ydelse af statsstøtte senest i 2003 udvise en nedadgående tendens i forhold til BNP under hensyn til nødvendigheden af i stedet at kanalisere støtten i retning af horisontale mål af fælles interesse, herunder samhørighedsmål;
 - vil Kommissionen sikre, at der er et offentligt tilgængeligt register over statsstøtte og en tilsvarende resultattavle til rådighed online senest i juli 2001, og klarlægge, hvordan reglerne for statsstøtte skal anvendes på foranstaltninger til fremme af risikovillig kapital med henblik på at forbedre det finansielle klima for SMV'er.

Beskatningsspørgsmål

22. Det Europæiske Råd anmoder Rådet om at fortsætte sit arbejde i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Feira og Nice med henblik på at nå til enighed om skattepakken som helhed snarest muligt og senest ved udgangen af 2002 efter den parallelle tidsplan for de forskellige dele af pakken.

Fremme af iværksætterånd

23. Iværksætterånd er en af søjlerne i den europæiske beskæftigelsesstrategi. Nationale handlingsplaner samt EU-rammer såsom det flerårige program for initiativ og iværksætterånd, chartret for små virksomheder, mikrokreditter, udveksling af bedste praksis og benchmarking af erhvervspolitikken er vigtige instrumenter, som bidrager til at skabe et mere erhvervsvenligt klima i Europa. Erhvervslivet og borgerne har behov for et regelsæt, som er klart, enkelt, effektivt og praktisk anvendeligt i et globalt marked i hurtig forandring.

Dette indebærer høring om foreslåede regulerende bestemmelser, vurdering af konsekvenserne af sådanne bestemmelser samt indførelse af ordninger for kodifikation og omarbejdning af EU-lovgivning og systemer til revision af lovgivningen. Effektiviteten i den offentlige sektor skal øges og bureaukratiet mindskes for at styrke vore økonomiers produktions- og innovationskapacitet, og dermed reducere de statistiske krav til kun at omfatte de centrale spørgsmål i den europæiske beslutningsproces.

24. Medlemsstaterne og Kommissionen anmodes om at forbedre kvaliteten og aktualiteten af samt adgangen til de statistiske oplysninger, som er nødvendige for benchmarking på aftalte områder af afgørende betydning for erhvervspolitikken. Endvidere opfordres Kommissionen til at overveje anvendelsen af kvantitative mål i erhvervspolitikken.

V. MODERNISERING AF DEN EUROPÆISKE SOCIALE MODEL

25. Et dynamisk EU bør bestå af aktive velfærdsstater. Velfærdssystemer, der er godt udformet og fungerer godt, bør betragtes som produktionsfremmende faktorer, idet de giver sikkerhed i en verden i forandring. Dette kræver en fortsat modernisering af den europæiske sociale model på baggrund af den europæiske social- og arbejdsmarkedspolitiske dagsorden, der blev vedtaget i Nice, og som udgør en ramme for social- og arbejdsmarkedspolitikken i de kommende fem år.

Forbedring af kvaliteten i arbejdet

26. Genskabelse af fuld beskæftigelse indebærer, at man ikke kun fokuserer på flere job, men også på bedre job. Der bør gøres mere for at fremme et godt arbejdsmiljø for alle, herunder lige muligheder for handicappede, ligestilling mellem kønnene, en god og fleksibel tilrettelæggelse af arbejdet, der gør det lettere at forene arbejds- og privatliv, livslang læring, sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, medarbejderindflydelse og et varieret arbejdsliv.
27. Med henblik herpå
- vil medlemsstaterne og Rådet inden for rammerne af deres respektive kompetence fastlægge fælles fremgangsmåder for at opretholde og forbedre kvaliteten i arbejdet, der bør medtages som et generelt mål i retningslinjerne for beskæftigelsen for 2002;
 - vil Rådet sammen med Kommissionen udvikle indikatorer for kvaliteten i arbejdet og gøre de kvantitative indikatorer mere nøjagtige; disse indikatorer skal forelægges inden Det Europæiske Råd i Laeken i 2001;
 - vil Rådet sammen med Europa-Parlamentet efter den fælles beslutningsprocedure inden årets udgang afslutte arbejdet med at ajourføre den eksisterende lovgivning om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder for så vidt angår adgang til beskæftigelse, erhvervsuddannelse, forfremmelse samt arbejdsvilkår;
 - vil Rådet sammen med Kommissionen udvikle indikatorer for at sikre, at der ikke er diskriminerende lønforskelle mellem mænd og kvinder.

Fremme af social inddragelse

28. Bekæmpelsen af social udstødelse er af største betydning for EU. Lønnet beskæftigelse for kvinder og mænd er den bedste sikkerhed mod fattigdom og social udstødelse. De mennesker, der ikke er i stand til at arbejde, har imidlertid ret til en effektiv social beskyttelse og bør kunne spille en aktiv rolle i samfundet. Aktive arbejdsmarkedspolitikker fremmer social inddragelse, som kombinerer forfølgelsen af de socialpolitiske mål med holdbare offentlige finanser. Medlemsstaterne bør prioritere gennemførelsen af nationale handlingsplaner for bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse for at gøre fremskridt på grundlag af de fælles mål, der blev aftalt i Nice, vurderet ud fra indikatorer, der er vedtaget i fællesskab.
29. Det Europæiske Råd opfordrer Rådet og Europa-Parlamentet til i løbet af 2001 at nå til enighed om forslaget vedrørende et program for social inddragelse og anmoder Rådet om at forbedre overvågningen af indsatsen på dette område ved at nå til enighed om indikatorer for bekæmpelse af social udstødelse inden årets udgang.

Arbejdsmarkedsparternes rolle med hensyn til at tackle forandringer

30. Under drøftelserne med trojkaen den 22. marts blev betydningen af arbejdsmarkedsparternes bidrag og engagement understreget. Arbejdsmarkedsparternes engagerede og aktive deltagelse er ikke blot vigtig for vurderingen af de fremskridt, der gøres for at nå EU's strategiske mål, men også for gennemførelsen af den igangværende reform, hvis succes kræver en engageret indsats fra arbejdsgiverne og arbejdstagerne på græsrodsplan. For at bidrage til dette mål har Det Europæiske Råd godkendt, at der snarest muligt oprettes et europæisk observationsorgan for industriel forandring som en del af Dublin-instituttet. Det Europæiske Råd ser frem til et positivt resultat af de igangværende forhandlinger mellem arbejdsmarkedets parter om vikararbejde og fjernarbejde.

Virksomhedernes sociale ansvar

31. Det Europæiske Råd ser med tilfredshed på de initiativer, som erhvervslivet har taget til at fremme virksomhedernes sociale ansvar. Kommissionen har bebudet, at den i juni 2001 agter at forelægge en grønbog om virksomhedernes sociale ansvar og tilskynde til en omfattende udveksling af idéer med henblik på at fremme yderligere initiativer på dette område.

Sikre og holdbare sociale beskyttelsessystemer

32. Befolkningens aldring kræver klare strategier til sikring af passende systemer for såvel pensioner som sundhedsvæsen og ældrepleje, samtidig med at der opretholdes holdbare offentlige finanser og solidaritet mellem generationerne. Hvor det er hensigtsmæssigt, bør den åbne koordinationsmetode anvendes fuldt ud, navnlig på pensionsområdet, idet der tages behørigt hensyn til nærhedsprincippet. Disse strategier vil blive fremmet af den sideløbende indsats for at øge arbejdsmarkedsdeltagelse, produktivitet og mobilitet.

33. På grundlag af det tekniske arbejde, der er udført på ekspertniveau, og under hensyntagen til alle de ovennævnte faktorer
- henstiller Det Europæiske Råd til Rådet, at det inden mødet i Det Europæiske Råd i Göteborg fremlægger resultaterne af den undersøgelse, der er foretaget af Udvalget for Social Beskyttelse under hensyn til arbejdet i Udvalget for Økonomisk Politik om pensionssystemernes holdbarhed;
 - noterer Det Europæiske Råd sig, at Kommissionen vil forelægge en meddelelse om kvaliteten og holdbarheden i pensionssystemerne i lyset af den demografiske ændring. Det bemyndiger Udvalget for Social Beskyttelse og Udvalget for Social Politik til at udarbejde en rapport til Rådet med henblik på Det Europæiske Råds møde i foråret 2002. Der bør forelægges en statusrapport senest i december 2001;
 - opfordrer Det Europæiske Råd Rådet til inden udgangen af 2001 og på grundlag af en gennemgang af valgmulighederne at fastlægge parametre for en modernisering af forordning 1408/71 om koordinering af de sociale sikringsordninger, således at Rådet og Europa-Parlamentet kan komme videre i arbejdet med at få den vedtaget.

VI. UDNYTTELSE AF NYE TEKNOLOGIER

34. Strategien med henblik på en integreret tilgang til økonomisk og social udvikling omfatter fremme af nye teknologier ved at styrke Fællesskabets forsknings- og udviklingspolitik og gøre en særlig indsats med hensyn til nye teknologier, især bioteknologi.

eEuropa

35. Det er af afgørende betydning for konkurrenceevnen og væksten samt for opbygningen af et mere rummeligt samfund, at der sker en omlægning til en videnbaseret økonomi. På trods af reelle fremskridt siden Lissabon med hensyn til indførelse og anvendelse af Internettet i erhvervslivet, på skolerne og blandt borgerne, anvender de europæiske brugere endnu ikke dets potentiale fuldt ud på nøgleområder som for eksempel offentlige tjenesteydelser, e-government og e-handel. Trådløst Internet og tredjegenérations mobilkommunikationssystemer vil være en udvidelse af dette potentiale. Videnssamfundets succes afhænger imidlertid også af, om der findes en høj grad af digital alfabetisme, og om der skabes betingelser på områder som for eksempel netsikkerhed og databeskyttelse og beskyttelse af privatlivets fred, som giver folk tillid til at bruge de nye tjenester.
36. Med henblik herpå
- bør telekommunikationspakken vedtages hurtigst muligt i år for at give sektoren lige konkurrencevilkår, således at bestemmelserne anvendes på harmoniseret måde i hele EU;

- vil Kommissionen sammen med Rådet arbejde hen imod politiske rammer, som støtter tredjegerations mobilkommunikation inden for EU, herunder enighed om et regelsæt for radiospektrumspolitikken samt bredbåndsnet. Kommissionen opfordres også til at undersøge følgerne af tredjegerations licenser for den europæiske konkurrenceevne og fremskridtene på IKT-området;
 - vil Kommissionen sammen med Rådet arbejde for at bidrage til et gunstigt miljø for et trådløst Europa ved at sikre en forskningsindsats på højt niveau vedrørende fremtidige trådløse teknologier, fremme en gradvis iværksættelse af næste generations Internet (IPv6) og sikre de rette betingelser for skabelsen af et europæisk flersproget indhold til de trådløse tjenester;
 - vil lovgivning om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser og momsreglerne for elektronisk handel og elektronisk fakturering til momsformål blive vedtaget inden årets udgang;
 - vil Rådet sammen med Kommissionen træffe de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at topdomænenavnet .EU snarest muligt stilles til rådighed for brugerne;
 - vil Rådet sammen med Kommissionen udarbejde en samlet sikkerhedsstrategi for elektroniske netværk, herunder praktiske gennemførelsesforanstaltninger. Dette bør forelægges inden Det Europæiske Råd i Göteborg.
37. Endvidere har Kommissionen meddelt, at den har til hensigt inden årets udgang at foreslå yderligere mål for skolernes opkobling til Internettet, at fremlægge en meddelelse om fremme af onlineordninger for bilæggelse af tvister og støtte eSchola, en aktion, der dækker hele Europa, til fremme af ny teknologi og udvikling af onlinevenkabsaftaler mellem skoler. Det Europæiske Råd noterer sig den interesse, som kandidatlandene har vist eEuropa 2002, og ser frem til den handlingsplan, som de vil fremlægge på Det Europæiske Råd i Göteborg, og som skal redegøre for, hvordan de vil gribe disse mål an.

Forskning og innovation

38. Europa skal gøre mere for at udnytte kompetencen inden for forskningen, finansverdenen og erhvervslivet til at sikre, at europæiske idéer når det europæiske marked først. Det sjette rammeprogram for forskning bør derfor gøre fuld brug også af de nye instrumenter bl.a. til fremme af ekspertnet, integrerede projekter og fælles gennemførelse af nationale programmer inden for rammerne af de målrettede prioriteter, bl.a. under hensyn til behovet for at styrke sammenhøgheden og de små og mellemstore virksomheder.
39. Med henblik herpå
- opfordres Rådet til ved fælles beslutningstagning med Europa-Parlamentet at vedtage det sjette rammeprogram for forskning inden udgangen af juni 2002;
 - opfordres Rådet til at drøfte en særlig strategi for mobilitet i det europæiske forskningsrum på grundlag af det bebudede forslag fra Kommissionen;

- opfordres Rådet til at overveje, på hvilke måder medlemsstaternes idéer til og erfaringer med fremme af FoU ved hjælp af økonomiske incitamenter kan deles mellem landene;
 - opfordres EIB til yderligere at optrappe sin støtte til FoU-aktiviteter.
40. Kommissionen agter at forelægge den første europæiske resultattavle for innovation senest i juni 2001. Inden årets udgang vil den forelægge forslag med henblik på fremme af en mere interaktiv dialog med offentligheden om videnskabelige og teknologiske emner, de første resultater af benchmarking af forskning i EU og en kortlægning af forskningsekspertise samt fornyelse af rammen for statsstøtte til forskning.
41. Det Europæiske Råd ser med tilfredshed på den fortsatte gennemførelse af EIB's Innovation 2000-initiativ og navnlig dens tilsagn om at udvide det til også at omfatte kandidatlandene.
42. Det Europæiske Råd erindrer om betydningen af, at Galileo-satellitnavigationsprogrammet iværksættes snarest. I overensstemmelse med konklusionerne fra Köln og Nice skal den private sektor tage udfordringen op med hensyn til deltagelse i og finansiering af projektet via et bindende tilsagn for ibrugtagningsfasen. Det Europæiske Råd noterer sig, at den private sektor er rede til at supplere de offentlige budgetter for udviklingsfasen. Det Europæiske Råd opfordrer Rådet til at fastlægge de arrangementer, der er nødvendige for at iværksætte næste etape af projektet, herunder etablering af en fælles og effektiv ledelsesstruktur inden udgangen af 2001, uanset om det er et fællesforetagende i henhold til traktatens artikel 171, et agentur eller et andet relevant organ.

Avanceret teknologi, navnlig bioteknologi

43. EU-virksomhedernes evne til at tage sådanne teknologier op vil afhænge af faktorer som forskning, iværksætterånd, en lovgivningsramme, som tilskynder til innovation og risikovillighed, herunder beskyttelse af industriel ejendomsret på fællesskabsplan på et globalt konkurrencedygtigt omkostningsniveau, samt at der er villige investorer til rådighed, navnlig på et tidligt stadium.
44. Med henblik herpå
- udtrykker Det Europæiske Råd betænkelighed ved, at der ikke er sket fremskridt med hensyn til EF-patentet og brugsmodellen og anmoder Rådet og Kommissionen om at fremskynde arbejdet i overensstemmelse med konklusionerne fra Lissabon og Feira og i fuld overensstemmelse med den eksisterende lovgivningsramme;
 - vil Kommissionen sammen med Rådet undersøge de foranstaltninger, der er nødvendige for at udnytte potentialet i bioteknologien fuldt ud og styrke den europæiske bioteknologisektors konkurrenceevne for at holde trit med de førende konkurrenter, samtidig med at det sikres, at denne udvikling sker på en måde, som er sund og sikker for forbrugerne og miljøet og i overensstemmelse med de fælles grundlæggende værdier og etiske principper.

VII. DE OVERORDNEDE RETNINGSLINJER FOR DE ØKONOMISKE POLITIKKER

45. De overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker er det centrale element i koordinationen af den økonomiske politik og udgør rammen for de overordnede politiske retningslinjer. Det Europæiske Råd tilslutter sig synspunkterne i dokumentet om nøglespørgsmål vedrørende de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker og ser med tilfredshed på rapporten om de offentlige financers bidrag til vækst og beskæftigelse. Det Europæiske Råd opfordrer Økofin-Rådet og Kommissionen til at tage behørigt hensyn til konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Stockholm ved udarbejdelsen af udkastet til de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker for 2001.
46. Det mindre gunstige eksterne økonomiske klima vil også påvirke væksten i EU. EU's økonomi er imidlertid stærkere end tidligere. Budgetpolitikken bør fortsat tage sigte på offentlige finanser, der er næsten i balance eller udviser overskud. Den bør endvidere baseres på nødvendigheden af at undgå politikker, der fører til overdrevne svingninger i den økonomiske aktivitet og uholdbare strukturelle balancer. Dette støtter prisstabiliteten og skaber monetære betingelser, der bidrager til økonomisk vækst og fortsat jobskabelse.
47. Rådet bør regelmæssigt tage de offentlige financers langsigtede holdbarhed op til revision, herunder de belastninger, som de kommende demokratiske forandringer forventes at ville medføre. Dette bør ske både efter retningslinjerne og som led i stabilitets- og konvergensprogrammer. Beskæftigelsesfrekvensen skal øges, særlig for kvinder og ældre arbejdstagere. Der bør føres en ambitiøs politik for at nedbringe gældsbyrden hurtigere med henblik på at sikre holdbare finanser. Offentlige pensioner, sundhedsvæsen og programmer for ældrepleje bør tages op til revision og om nødvendigt reformeres af medlemsstaterne, samtidig med at solidariteten mellem generationerne bevares.
48. Fremme af en holdbar udvikling bør også integreres i de kommende retningslinjer.
49. Det Europæiske Råd noterer sig behovet for at gøre yderligere fremskridt med hensyn til harmonisering af disponible økonomiske statistikker.

VIII. FRA STOCKHOLM TIL GÖTEBORG: FORTSAT FORBEDRING AF PROCESSEN

50. Lissabon har med held integreret økonomiske og sociale spørgsmål. Den strategi for bæredygtig udvikling, herunder miljøaspektet, der skal vedtages på Det Europæiske Råds møde i Göteborg i juni, vil supplere og bygge videre på det politiske tilsagn i Lissabon-strategien. Alle aspekter af bæredygtig udvikling bør tages op til revision i forbindelse med Det Europæiske Råds årlige forårsmøde.
51. Det Europæiske Råd vil således på sit forårsmøde i 2002 se nærmere på,
 - hvor langt man er nået med at integrere målene for bæredygtig udvikling i Lissabon-strategien;

- hvordan miljøteknologisektoren kan bidrage til at fremme vækst og beskæftigelse.
52. Det Europæiske Råd anmoder Kommissionen om i sin evaluering af Luxembourg-processen at undersøge muligheden for at koordinere denne proces bedre med det forberedende arbejde op til forårsmødet. Også med det formål at strømline procedurene bifalder Det Europæiske Råd, at Kommissionen agter at sikre, at dens årlige sammenfattende rapport kommer til at indeholde de vigtigste elementer af de øvrige bidrag, herunder dem, der skyldes ønsker om forelæggelse af fælles rapporter fra Rådet og Kommissionen på Det Europæiske Råds forårsmøde. Denne sammenfattende rapport, herunder resultattavlen for gennemførelsen af den social- og arbejdsmarkedspolitiske dagsorden, skal foreligge senest ved udgangen af januar og vil udgøre hovedgrundlaget for Rådets forberedende arbejde. For at sikre konsekvens vil Det Europæiske Råd for sin del benytte forårsmødet til at samle sit arbejde med at udstikke retningslinjer og give politiske impulser vedrørende økonomiske og sociale spørgsmål.

DEL II

IX. SITUATIONEN I LANDBRUGSSEKTOREN

53. Det Europæiske Råd udtrykker sin bekymring over den alvorlige situation i landbrugssektoren og sin solidaritet med landbrugerne og andre i landdistrikterne. Det noterer sig med tilfredshed og understreger betydningen af det effektive samarbejde mellem de nationale myndigheder og bifalder de gennemgribende foranstaltninger, som Rådet, Kommissionen og medlemsstaterne har truffet. Det Europæiske Råd er fast besluttet på inddæmme og til sidst udrydde mund- og klovesygen og BSE. Det, der er sket, understreger betydningen af at have en fødekæde, der er sikker og bæredygtig, for således at genoprette forbrugernes tillid. Det opfordrer indtrængende tredjelande til at ophæve trufne foranstaltninger, som hverken står i forhold til problemets omfang eller til forsigtighedsprincippet. Det Europæiske Råd understreger, at fællesskabsforanstaltninger skal respektere de finansielle overslag.
54. Det Europæiske Råd opfordrer Rådet og Europa-Parlamentet til at sikre, at beslutningen om oprettelse af Den Europæiske Fødevarerautoritet tages inden udgangen af dette år.

X. FORBINDELSERNE UDADTIL*Rusland*

55. Præsident Putins tilstedeværelse i Stockholm var et vidnesbyrd om betydningen af EU's strategiske partnerskab med Rusland. Dette partnerskab bør udvikles yderligere for at udnytte partnerskabs- og samarbejdsaftalen fuldt ud og tage hensyn til EU's fælles strategi. Dialogen på energiområdet er sat i gang. Potentialet i den nordlige dimension blev anerkendt i denne forbindelse. Det Europæiske Råd hilser med tilfredshed Kommissionens meddelelse om Kaliningrad som et yderst nyttigt grundlag for konsultationerne om dette emne. Det er også enigt om at udvikle den politiske dialog og sikkerhedsdialogen med Rusland. Det omfattende reformprogram for modernisering af den russiske økonomi og forbedring af handels- og investeringsbetingelserne blev drøftet med præsident Putin. EU vil fortsat støtte sådanne reformer, som også vil drage nytte af de nye samarbejdsmuligheder mellem EU og Rusland som følge af det strategiske mål, EU vedtog i Lissabon.
56. Det Europæiske Råd understreger, at et ægte partnerskab må baseres på fælles værdier. Det Europæiske Råd gentager, at det er yderst betænkeligt ved situationen i Tjetjenien, og understreger, at det haster med at finde en politisk løsning på konflikten.
57. Tiltrædelse af WTO er afgørende for at integrere Rusland yderligere i verdensøkonomien og fremme et gunstigt investeringsklima i Rusland. Den Europæiske Union støtter Rusland i dets bestræbelser på at opfylde de nødvendige krav til medlemskab af WTO og forventer, at Rusland vil påtage sig de nødvendige forpligtelser fuldt ud. Den ser frem til konferencen på højt plan vedrørende Rusland og WTO under ledelse af formandskabet og Kommissionen i Moskva den 30. marts.
58. For at fremme en fortsat udvikling i de økonomiske og handelsmæssige forbindelser med Rusland bekræfter Det Europæiske Råd på ny nødvendigheden af, at der træffes passende foranstaltninger til hurtigst muligt at løse langvarige handelstvister, navnlig vedrørende transsibiriske overflyvninger.
59. Det Europæiske Råd er enigt om, at EU bør åbne mulighed for at yde lån fra EIB til udvalgte miljøprojekter, i overensstemmelse med de nærmere kriterier, der fastlægges af Rådet.
60. Det Europæiske Råd ser med tilfredshed på de betydelige fremskridt, der er gjort i forhandlingerne om aftalen om det multilaterale atom- og miljøprogram i Den Russiske Føderation, og opfordrer de berørte parter til at intensivere deres bestræbelser for at afslutte aftalen inden topmødet mellem EU og Rusland i midten af maj.
61. Det Europæiske Råd hilser med glæde, at St. Petersburg, "Ruslands vindue mod Europa", snart kan fejre sit 300 års jubilæum. EU er rede til at bidrage til festlighederne, der vil være en udmærket anledning til at fremhæve de tætte forbindelser både før og nu mellem Rusland og Den Europæiske Unions medlemsstater.

Verdenshandelsorganisationen

62. Et åbent og stærkt system af multilaterale handelsregler udgør det bedste grundlag for at øge udenrigshandelens bidrag til EU's strategiske mål. Fællesskabet bør fortsat spille en aktiv rolle for at opnå konsensus om igangsætning af en ny runde af multilaterale handelsforhandlinger, der er åben for alle, inden for WTO's rammer på fjerde WTO-ministerkonference i Doha, der er berammet til november 2001. Denne nye runde bør tilgodese alle WTO-medlemmers interesser, herunder udviklingslandenes, og bør forberedes på en gennemsigtig måde, der ikke udelukker nogen, og som tager hensyn til nødvendigheden af dialog med det civile samfund.

Fredsprocessen i Mellemøsten

63. Det Europæiske Råd, der mindede om sin erklæring fra marts 1999 i Berlin, bekræfter på ny, at EU er fast besluttet på at yde sit bidrag til fred, stabilitet og fremtidig velstand i Mellemøsten. For at undgå økonomisk og institutionelt kollaps i de palæstinensiske områder opfordrer det som et øjeblikkeligt skridt andre internationale donorer til omgående sammen med EU at give tilsagn om økonomisk støtte til det palæstinensiske budget. Israel må med samme mål for øje ophæve spærringer og betale forfaldne indtægter, og Den Palæstinensiske Myndighed må hurtigst muligt vedtage et stramt budget og træffe effektive foranstaltninger for at gribe ind over for korruption og fremme større demokratisk åbenhed.
64. EU vil arbejde sammen med parterne samt USA og andre internationale aktører om at søge en vej fremad, der kan bringe volden til ophør og føre til genoptagelse af forhandlingerne om en aftale inden for rammerne af FN's Sikkerhedsråds resolution 242 og 338. Med henblik herpå opfordrer det den højtstående repræsentant Javier Solana til at holde sig i nær kontakt med alle involverede parter og til med fuld inddragelse af Kommissionen at aflægge rapport senest på Det Europæiske Råds møde i Göteborg om, hvordan Den Europæiske Union kan spille en øget rolle med hensyn til at fremme genoptagelsen af fredsprocessen.

Det vestlige Balkan

65. Det Europæiske Råd gentager, at Den Europæiske Union fortsat er stærkt engageret i stabilitet og fred i regionen, der stadig er en strategisk prioritet for EU. Det henviser til, at det går stærkt ind for principperne om grænsernes ukrænkelighed og territorial integritet for landene i regionen.
66. Efter mødet med præsident Trajkovski vedtog Det Europæiske Råd en erklæring om situationen i Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien (se bilag III). Det opfordrer den højtstående repræsentant Javier Solana til at følge situationen i regionen, at holde sig i nær kontakt med lederne og i samråd med Kommissionen at udarbejde henstillinger til Rådet.

67. Det Europæiske Råd udtrykker sin påskønnelse af, at FRJ's og de serbiske myndigheder er rede til at løse konflikten i det sydlige Serbien på en fredelig måde, og noterede sig med tilfredshed, at der er indledt forhandlinger som led i Covic-planen for at nå en forhandlingsløsning. Det Europæiske Råd bekræfter, at EU er rede til at bistå ved denne proces, og noterer sig især den rolle, som en øget EUMM-tilstedeværelse spiller i området. I denne forbindelse opfordrer Det Europæiske Råd ligeledes parterne til at træffe virkelige tillidsskabende foranstaltninger for at løse op for spændingerne i området, herunder frigivelse af alle kosovoalbanske politiske fanger.
68. Det Europæiske Råd henstiller til Montenegro og til FRJ's/de serbiske myndigheder, at de når til enighed om nye forfatningsmæssige ordninger inden for en føderal ramme via en åben og demokratisk proces for således at bidrage til stabilitet i området.
69. Det Europæiske Råd opfordrer den nye regering i Bosnien-Hercegovina til at forstærke sine reformbestrebelse for senest medio 2001 at opfylde alle de betingelser, der er indeholdt i EU-køreplanen. Det understreger, at borgerne i Bosnien-Hercegovina kun kan komme nærmere integration i Europa inden for rammerne af en forenet stat.
70. På grundlag af resultaterne fra Zagreb-topmødet, der giver alle lande et tiltrædelsesperspektiv, minder Det Europæiske Råd om betydningen af regionalt samarbejde, herunder også om retlige og indre anliggender. Det noterer sig især behovet for konkrete foranstaltninger til at bistå Balkan med at tackle ulovlig migration gennem området. Stabiliserings- og associeringsprocessen er fortsat hovedinstrumentet til at fremme tilnærmelsen til europæiske strukturer. Det Europæiske Råd minder i denne forbindelse også om det vigtige bidrag, som stabilitetspagten og andre regionale initiativer udgør.
71. Rådet noterer sig med tilfredshed de fremskridt, der gøres i hele regionen med hensyn til at stille personer til ansvar for magtmisbrug og forbrydelser, som blev begået under dække af tidligere udemokratiske regimer. Opfyldelse af EU's politiske og økonomiske konditionalitet er en væsentlig del af stabiliserings- og associeringsprocessen. Dette indebærer fuldt samarbejde med Den Internationale Krigsforbryderdomstol vedrørende det Tidligere Jugoslavien (ICTY).

Den Koreanske Halvø

72. Det Europæiske Råd er rede til at bidrage yderligere til at mindske spændingerne mellem de to Koreaer og har vedtaget at øge EU's rolle til støtte for fred, sikkerhed og frihed på Den Koreanske Halvø. Det håber, at der hurtigt vil blive opnået resultater, bl.a. gennem et andet topmøde mellem de to Koreaer og gennemførelse af den fælles erklæring. Det Europæiske Råds formand vil besøge Pyongyang og Seoul for at føre samtaler med præsident Kim Jong-il og præsident Kim Dae Jung om hele spektret af spørgsmål af interesse for dem og for EU i overensstemmelse med de fire elementer, som Rådet vedtog den 20. november 2000.

Klimaændringer

73. Det Europæiske Råd godkendte erklæringen om klimaændringer i bilag II.
-